

Ἡ Ἑλλάδα ὄνειροπάλατο κ' ἓνα χαμόγελο
 [δλν !]
 Ξένος προφήτης ἔκραξε τῆς χώρας θείας
 [ξαγναντευτής.
 Οἰμέ! τὸ ὄνειροπάλατο, στὸ φῶς τοῦ ξύπνου,
 [πάει,
 χέρι, σὰ Μήδειας βακχικῆς, κομμάτια τὸ
 [σκορπᾷ
 τὸ ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς κορμὶ στὰ αἰγαῖα γαλανο-
 [πλάτια...
 Κ' ἐσύ, βλαστός μου ἀταίριαστος, καὶ ποιός
 [θὰ τὸ πιστέψῃ;

στὴν πράξῃ ἀπάνου, στὴ φωτιά, καὶ ποιά
 [δροσοπιλάτια
 χμιαρικά ἀγωνίζεσαι νὰ χτίσῃς μὲ τὴ Σκέψῃ;

Ὡ πεταλοῦδες τῶν παιδιῶν καὶ τῶν καρδιῶν,
 μέσ' στὰ κοπάδια ἀνυποψίαστες τῶν ἀκρίδων!
 Δόξες τῶν ἔργων καὶ χαρὲς τῶν τραγουδιῶν,
 τίς κάνουν οἱ εὐτυχίες τῶν πατριδῶν.

1917

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΜΑΣ

Α. ΑΝΤΡΕΓΕΦ

ΜΕΡΑ ΓΙΟΜΑΤΗ ΟΡΓΗ

(Μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Ρούσικα, ἀπὸ τὸ Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟ)

Τοῦ μοναδικοῦ μας ποιητῆ ΚΩΣΤΗ ΠΑΠΑΜΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΡΩΤΟ

1

... Τὸ λήπτερο τοῦτο τραγοῦδι, γιὰ τίς τρομερὲς
 μέρες τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τιμωρίας, τὸ ταίριασα
 ὅπως μπορούσα, ἐγὼ ὁ Τζερόνιμο Πασκάνια, ὁ Σι-
 κελιανὸς ληστής, κκοουρῆς, κλέφτης, φονιάς, ἐγ-
 κληματίας, κομίσταξης...

Κι' ἀφοῦ τὸ ταίριασα ὅπως μπορούσα, θέλησα νὰ
 τὸ τραγουδήσω φωναχτά, δυνατά, σὰν ποὺ τραγου-
 διοῦνται τὰ ὁμοῖα τραγοῦδια...

Μὰ ὁ φυλακίτης δὲ μᾶρισε. Τάρτι του ποῦναι
 γιομάτο τρίχες ἔχει μικρό, στενὸ τὸ χουνί του, κα-
 τάλληλο μανάχα γιὰ τέδικα λόγια, τὰ διφορούμενα,
 τὰ φέρτικα, ποὺ σέρνονται στὴν κοιλιὰ σὰν ταπεινὰ
 ὀντάρια...

Μὰ τὰ δικὰ μου τὰ λόγια δὲν εἶναι τέτλια. Τὰ δικὰ
 μου τὰ λόγια πᾶνε ἴσια στάρτι, ἔχουν γερὸ τὸ στή-
 θος καὶ φαρδύες τίς πλάτες—ἀχ! καὶ πόσο πονοῦνε
 καὶ ξεκιῶζουν τάρτι τοῦ φυλακίτη, ποῦναι γιομάτο
 τρίχες!

— Τάρτι του ἂν εἶναι κλειστό, γύρεψε ἄλλη πόρ-
 τα, Τζερόνιμο, εἶπα στὸν ἑαυτὸ μου φιλικά. Καὶ
 σκέφτηκα, καὶ γύρεψε, καὶ βρήκε ὁ Τζερόνιμο, γιὰτὶ
 δὲν εἶναι καθόλου κοντός.

Καὶ νά, τί ἔκανα: σκάλιξα τὸ τραγοῦδι μου πάνω
 σὲ ἄγριο λίθο, ποὺ μὲ τοὺς γιομάτους ἀπ' ὀργὴ χτύ-
 πους μου τοῦ ἀναψα τὴν παγωμένη καρδιά. Κι' ἄμα
 ὁ ἀγρίλιθος ζωντάνεψε καὶ μὲ κοίταξε μὲ φλογι-
 σμένα μάτια ἀπ' ὀργή, τότε σήκωσα καὶ τὸν ἀπ' ἔβωσα
 προσεχτικὰ στὴν ἀκρὴ τοῦ ἀδλότοιχου τῆς φυλακῆς.

Καταλαβαίνει τὸ στοχασμὸ μου; Εἶμαι ξυπνός
 καὶ λογαριάζω πῶς γλήγορα θὰ τρανιάξῃ πάλε τὴ
 γῆ καμμιά φιλικιά γροθοσπρωξιά καὶ ξανά θὰ κατα-
 στρέψῃ τὴν πολιτεία σας. Καὶ τότες, θὰ γκρεμιστοῦν

οἱ ἀδλότοιχοι καὶ ὁ ἀγρίλιθος μου θὰ πᾶει κάτω
 καὶ θὰ σπάσῃ τὸ κεφάλι τοῦ φυλακίτη. Κι' ἄμα τὸ
 σπάσῃ, πάνω στὸ μαλ' αὐτὸ τὸν κροῖ, τεχνητοῦτερό
 μυλάκι του θὰ παρῇ τὸ λήπτερό μου τραγοῦδι
 ὡς ἐν βασιλικῇ βιολῇ, ὡς ἐν κινούρῃ ἀντολῇ γιο-
 μάτη ὀργῇ... Καὶ μ' ἀπὸ μαζὶ ὁ φυλακίτης μου
 θὰ παγγῇ στὸν τάφο.

— Αἱ φυλακίτη, μὴν κλείς τάρτι σου! Ἐγὼ θὰ
 διαπεράσω τὸ κάφκαλό σου.

2

Ἄν ξήρω, θὰ σκάνω στὰ γέλια ἀπ' τὴ χρά μου.
 Ἄν πεθάνω, τὰ κόκαλά μου θὰ χορδίσουνε στὸ ρε-
 πικισμένο τάφο μου. Καὶ θάιναι μιά ἐφθυμὴ τραν-
 τέλλα!

Μπορεῖς νὰ πάρῃς ὄρκο πῶς ἀπὸ τὸ δὲ θὰ γενῇ ποτέ;
 Πρῶτ' ἀπ' ἔλους ἢ γροθοσπρωξιά μπορεῖ νὰ ριζέμενα
 κάτω: τὸ σάπιο κιδοῦρι μου, τὴ βρωμερὴ σάρκα μου,
 ὅλον ἐμένα νεκρό, θαμμένο γιὰ πάντα, πλακωμένο
 γερὰ ἀποκάνου. Ἀπὸ πῶς γέννηκε μιά φορὰ ἐποῦτες
 τίς μεγάλες μέρες: ἀνοιξε ἡ γῆ στὰ νεκροταφεῖα καὶ
 ξεπρόβαλλαν τὰ εἰρηνικά κιδοῦρια.

Εἰρηνικά κιδοῦρια, ἀπροσκάλεστοι μουσαφιρέοι
 στὸ ταμπότσι!

3

Νά, τὰ ὀνόματα τῶν συντρόφων μου, ποὺ ἡ φιλικιά
 μέδεσε μαζὶ τοὺς ἀπὸ τίς λίγες ὥρες: Πασκάλε—
 καθηγητής, Τζουζέππε, Πίντισο, Ἀλμπα.

Τοὺς τουφέκισαν οἱ στρατιῶτες.

Εἶταν ἀκόμα ἕνας νέος, κελός, ὑποχρεωτικός, καὶ
 τόσο ὁμορφος, ποὺ τότε λυπήθηκε ἡ ψυχὴ μου. Τὸν
 εἶχα σὰν παιδί μου κι' ἐκεῖνος σὰν πατέρα μ' ἐστι-
 μάριζε.

Τὸνομά του δὲν τὸ ξέρω. Δὲν πρόκανα νὰ τὸ ρω-

τήξω ... μὰ μπορεῖ καὶ νὰ τὸ ἔχῃσιν.

Τόνε τουφέκισαν κι' ἄρτεν οἱ στρατιῶτες. Θαρρῶ πὺς εἶταν ἀκόμα ἕνας ἢ δύο ἐπίσης φίλοι... δὲ θυμοῦμαι.

Τὴν ὥρα ποὺ τουφέκιζαν τὸ νέο, δὲ θέλησα νὰ φύγω μακριὰ: κρύφτηκα πίσω ἀπ' τὸ γκρεμισμένο ἀδελτοῖχο, πλάι στὸν πλακωμένο κάκτο. Καὶ τὰ εἶδα ὅλα, καὶ τὰκουσα ὅλα. Καὶ τὴν ὥρα πεύθεγα, ἕνα κεντρίδι τοῦ κάκτου μπῆκε στὴ σάρκα μου. Εἴτανε φρεμένους ξεπίτρεδες στὴ φραγὴ μπροστά, γιὰ νὰ μὴ μπαίνουν οἱ κλέφτες.

Τὶ καλοῦς ὑπηρέτες ποδοῦν οἱ ἀρχόντοι!

4

Τοῦς τουφέκισαν οἱ στρατιῶτες!

Θυμῆσου τὰ ὀνόματα ποὺ σοῦ εἶπα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, ποὺ δὲν ἔχουν ὄνομα, σκέψου: τοὺς τουφέκισαν. Ἀλλὰ μὴ βάλεις στὸ νοῦ σου ποτὲ νὰ κάνης τὸ σταθρό σου καὶ τὸ πιὸ χειρότερο: μὴν παραγγεῖλης νὰ τοὺς φάλουν μνημόσυνο. Ἀπὸ δὲν τάχαποδσαν ἐκεῖνοι. Μνημόνεψέ τους εἰλικρινὰ καὶ σιωπηλὰ μέσα σου, κι' ἂν πάλε θές νὰ ὑποκριθῇς, κάνε κάτι ἔσο μπερεῖς: πιὸ ἐφθυμο καὶ γελαστό. Ὅχι ὅμως μνημόσυνο. Ἀπὸ δὲν τάχαποδσαν ἐκεῖνοι.

5

Τὸ πρῶτο τράντασμα ποὺ γκρέμιος τὴ φυλακὴ καὶ τὴν πολιτείαν, εἶχε μιὰ φωνὴ ὑπερβολικὴ καὶ ἀσύγκριτα δυνατὴ κι' ἀλλόκοτη. Βογγόσσε ἀπὸ κάτω, κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, κι' εἶτανε χωρὶς ὄρα καὶ μουγγή—ἀπὸ ὑπὸ γῆ. Κι' ὅλα πείντανε, κι' ὅλα πέφτανε.

Μὲν προτίξω νὰ καταλάβω τί γίνεται, ἐμὰ καὶ πὺς ὅλα τέλεισιν, πιθάνον κι' ἀπὸ τὴ γῆ. Ὡστόσο δὲν τοῦμπε. Πιὸς: ὁ λόγος νὰ τρομάξω, ἐμὰ καὶ: κι' ἂν ἡ γῆ ὅλη γάθῃ; Μοῦγγριζε καὶ βρουρότανε πολλὴν ὥρα ὁ ὑπόγειος, ὁ ἀπέμικρος, ὁ ὑποχτόνιος τρομπκδόρος.

Ἐφνου εὐγενικά ἀνοιξε ἡ θύρα.

6

Καθόμουν στὴ φυλακὴ πολὺν καιρὸ καὶ χωρὶς καμμιὰν ἐλπίδα.

Δοκίμασα νὰ δραπέτσω, μὰ δὲν τὸ πέτυχα. Μὴ θαρρεῖς πὺς ἐσὺ θὰ πετύχαινες! Ὅχι. Εἴτανε μὲ τὴν χτισμένη ἢ ἀνὰθεματισμένη ἢ φυλακὴ.

Εἶχα συνηθίσει στὰ σίδερα τοῦ καφασιοῦ καὶ στὶς πέτρες τῶν τοίχων, καὶ μοῦ φαίνονταν αἰῶνιοι, κι' ἐκεῖνος ποὺ τοὺς ἔχτισε—ὁ πιὸ δυνατὸς τοῦ κόσμου. Τὶσο δυνατὸς κι' αἰῶνιος ποὺ μήτε κὰν ἤθελα νὰ σκεφτῶ ἂν εἶταν δίκαιος.

Ὡς καὶ στὸν ὕπνο μου δὲν εἶδα λεφτεριά—δὲν πίστευα, δὲν περίμενα, δὲν αἰστανόμουν τὴ λεφτεριά. Καὶ φοβόμουν νὰ τὴν καλέσω.

Εἶναι πικνύντο νὰ καλῇς τὴ λεφτεριά: ὅσο σιωπάζεις, μπορεῖς καὶ ζεῖς.

Μ' ἂν τυχὸ καὶ μιὰ φορὰ μονάχα τὴν καλέσεις καὶ μὲ τὴν πιὸ χαμηλὴ φωνή, πρέπει ἢ νὰ τὴν ἀποχτήσης ἢ νὰ πεθάνῃς.

Ἀπὸ εἶναι ἀλήθεια, ποὺ τὴν ἐπιδεδαῖώνει κι' ὁ καθηγητὴς Πασκάλε.

Κι' ἐτσι, χωρὶς καμμιὰν ἐλπίδα, καθόμουν στὴ φυλακὴ, ὅταν ἔφνου ἀνοιξε ἡ θύρα. Εὐγενικά καὶ μονάχα της. Ἀνθρώπινο χέρι δὲν τὴν ἀνοιξε.

7

Μέσ' στὰ ρέπια, τὰ συντρίμια καὶ τὰ χαλάσματα ἀπλώνονταν ἕνας δρόμος σὲ τρομερὴ ἀταξία. Ὅλο τὸ χιτισμιὸ ὄλικὸ γύρισε στὴν παλιὰ του κατὰστασι, σκόρπιο δῶ-κειθε. Τὰ σπῖτια κλονίζονταν, καταρρέανε, σκάνανε, σειόντανε, τρικλίζανε σὰ μεθυσμένα. Κατακαθίζανε στὴ γῆ, κάτω στὰ πλακωμένα πόδια τους. Ἀλλὰ θλιθερὰ πέφτανε καταγῆ, μὲ τὸ κεφάλι στὸ καλντιρίμι—γκρρράκ! Ἀνοίγανε τὰ κουτιά, ποὺ ζούσανε οἱ ἄνθρωποι, τέτα ὁμορφα, μικρὰ κουτάκια, κολλημένα μὲ χαρτιά!

Τὰ κάντρα ἀκόμα κρεμόντανε στοὺς τοίχους, μὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν ὑπάρχανε πιά. Ἀναποδογύρισαν, τινάχτηκαν μακριὰ, πλακώθηκαν ἀπὸ τὶς πέτρες. Καὶ ἡ γῆ σπασμωδικὰ σπαρταροῦσε... Σάλλιζε πάλι ὁ ὑπόγειος, ὁ ὑποχτόνιος τρομπκδόρος, ὁ κουφὸς διάολος, ποὺ ἡ κουφαμάρα του τότε κάνει νὰ θαρρεῖ πάντα λίγη τὴ φωνή του. Καλὸς, συντρέχτης καὶ θερίστωμος διάβολος.

Εἴμουνε λεφτερός καὶ δὲν τὸ αἰστανόμουν. Καὶ δὲν τοῦμπετ νὰ ληστέψω ἀπ' τὴν καταρραμένη φυλακὴ. Στεκόμουν καὶ χαζέδοντας κοίταχα τὰ ρέπια. Συνάχτηκαν κι' οἱ συντρόφοι μου ἐκεῖ καὶ δὲ φέδγανε. Μαζέδονταν στὸ ἴδιο μέρος: σὰν παραλογισμένοι, σὰν παιδιὰ γύρω στὴ μεθυσμένη μάννα τους, ποὺ κολιέται καταγῆ.

Καλὴ μάννα!

Ἐφνου ὁ Πασκάλε ὁ καθηγητὴς εἶπε:

—Κατὰζτε!

Ἐνα ντουβάρὶ ποὺ τὸ θερροῦσαμε γιὰ αἰῶνιο, ἔσκασε στὴ μέση. Κι' ἔσκασε στὴ μέση καὶ τὸ παρὰθὺρὶ μὲ τὸ σιδερένιο καφάσι. Τὸ λύγισε τὸ σίδερο, τὸ σπριγγόρισε, τὸ ἔσκαψε σὰ σάπια κουρέλι—τὸ σίδερο, φαντάσου! Ἐνῶ στὰ χέρια μου μήτε ἴχο ἔδγαζε κανένα, παρὰ κριμώνονταν τὸν αἰῶνιο, τὸν ὀλοδύναμο—καὶ τώρα οὔτε γιὰ φτύσιμο δὲν εἶταν—τὸ σίδερο, φαντάσου!

Καὶ τότε στοχαστήκαμε ἐγὼ κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι, πὺς εἴμαστε λεφτεροί!

8

ΛΕΦΤΕΡΟΙ!

9

Πιὸ δύσκολο εἶναι γιὰ σένα νὰ λυγίσῃς μιὰ καλαμίθρα, παρὰ γιὰ κείνον τρεῖς σιδερένιες βέργες μαζί. Τρεῖς ἢ ἑκατὸ, τὸ ἴδιο εἶναι γιὰ κείνον.

Πιὸ δύσκολο εἶναι γιὰ σένα νὰ σηκώσης καὶ νὰ σιμώσης στὰ χεῖλιά σου ἕνα ποτήρι νερό, παρὰ γιὰ κείνον νὰ σηκώσῃ ὀλόκληρη θάλασσα νερό, νὰ τὸ ταράξῃ, νὰ πάρῃ τὰ κατακαθίσματά του καὶ νὰ τὰ σκορπίσῃ στὴ γῆ. Νὰ κάνει τὸ κρύο νερό νὰ βράζῃ.

Πιὸ δύσκολο εἶναι γιὰ σένα νὰ μασήῃς ἕνα κυματάκι ζάχαρη, παρὰ γιὰ κείνον ἕνα βουνο ὀλόκληρο. Πιὸ δύσκολο εἶναι γιὰ σένα νὰ κόψῃς μιὰ σάπια κλωστήσα στὰ δύο, παρὰ γιὰ κείνον τρεῖς σιδερένιες σκοινιὰ πλεμένα σὲ πλεξούδα.

Ἐσὺ θὰ ἰδρώσης καὶ θὰ κορώσης πρὶν ἀκόμα μπορέσεις νὰ ξύσης μὲ τὸ ραβδί σου μιὰ μερμηγκοφωλιά, ἐνῶ ἐκεῖνος μὲ μιὰ σπρωξιά γκρεμίζει σου τὴν πολιτείαν.

Σήκωσε ψηλά τὸ σιδερένιο βαπόρι. Ἐκεῖνος, σὰν ποῦ ἐστὶ σηκώνεις ἕνα μικρὸ λιθάρι, καὶ τὸρριξε στὸ ἀκρογιάλι. Εἶδες ποτέ σου τέτια δύναμη;

10

Τὰ ὅσα ἐξέσκεπα εἶτανε, κείνος τὰ σκέπαζε. Ἡ θύρα τοῦ σπιτιοῦ σου φυτέφτηκε στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ σου, κι' ὅλα μαζὶ: ντουβάρια σου, πόρτες σου, ταβάνι σου σὲ ζούληξαν καὶ σὲ πνίξαν.

Κι' Ἐκεῖνος ἀνοίξε τις πόρτες τῆς οὐλακῆς, ποῦ ἐστὶ με' τόση προσπάθεια καὶ προσοχὴ σφάλιξες. Ἐστὶ σαι ἕνας ἀρχοντας, ποῦ ἐγὼ μισῶ!

11

Ἄν μαζέψω ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον ὅλες τις κηλές λέξεις πῶχουν οἱ ἄνθρωποι, ὅλα τὰ τρυφερὰ λόγια, ὅλα τὰ ἡγερὰ τραγούδια, καὶ τὰ ριζὼ μαζωμένα στὴ γελαστὴ ἀτμόσφαιρα,

Ἄν μαζέψω ὅλα τὰ χαμόγελα τῶν παιδιῶν, ὅλα τὰ γέλια τῶν ἀθῶνων, ἀνέγγιχτων ἀκόμα γυναικῶν, ὅλα τὰ χάδια τῶν ψυχρόμαλλων μυνάδων, ὅλα τὰ χερσφιζίματα τῶν πιστῶν φίλων, καὶ πλέξω ἐν' ἀθάνατο στεφάνι γιὰ κάπιο ὥρατο κεφάλι,

Ἄν τὴ γῆ ὀλῃγε γυρίσω καὶ τὰ λουλούδια ὅλα μαζέψω ποῦ φυτρώνουν ἀπάνω της: στὰ δάση, στοὺς κάμπους, στὰ λειβάδια, στοὺς λειμιῶνες, στοὺς ἀρχοντικούς κήπους, στὰ βάρθια τῶν νερῶνε, στοὺς γραρκούς βυθοὺς τῶν ὠκεανῶνε,

Καὶ ἂν συνάξω ὅλα τὰ πολύτιμα λαμπόστραφα πετράδια ἀπὸ τίς ἀπόμακρες κλεισοῦρες, ἀπὸ τὰ σκοταδερά βάρθια τῶν μεταλλείων, ἀπὸ τίς βασιλικὲς τάποσάσω κορώνες καὶ ἀπὸ τὰ τριτὰ τῶν ἀρχοντάδων, καὶ ὅλ' ἅψτ' ἄψτ' ἄψτ' λουλούδια καὶ πετράδια τὰ σωριάσω καὶ στῆσω ἕνα λαμπόφωτο κι' ὀλόστραφο βουνό,

Ἄν τις φωτιές ὅλες μαζέψω, π' ἀνάδουνε στὴν οἰκουμένη, κι' ὅλα τὰ φῶτα, κι' ὅλες τις ἀχτίδες, κι' ὅλες τις ἀστραπές, κι' ὅλες τις σπίθες, κι' ὅλες τις ἀστραπές, κι' ὅλες τις σιγαναλαμπές, καὶ με' τὴν ἄλικη λάμψη μιᾶς μεγάλῃ πυρκαγιᾶς φωτίσω τοὺς δονισμένους κόσμους,

Δὲ θά μπορέσω καὶ τότε' ἀκόμα νὰ σὲ νοματίσω, νὰ σὲ νοματίσω, νὰ σὲ στεφανώσω, νὰ σ' ἐξυμνήσω, ἐμένα, —ὦ λεπτέρια!

12

ΛΕΦΤΕΡΙΑ!

13

Πάν' ἀπ' τὸ κεφάλι μου εἶταν οὐρανός, κι' ὁ οὐρανός εἶναι πάντα λεφτερός, ἀνοιχτός στὸν ἀέρα καὶ στὰ σύννεφα.

Κάτ' ἀπὸ τὰ πόδια μου εἶταν δρόμος, κι' ὁ δρόμος εἶναι πάντα λεφτερός, καμωμένος γιὰ νὰ περπατοῦν ἀπάνω του, νὰ διεφτύνουν τὰ πόδια τους μπρὸς-πίσω, νὰ φέινουν τόνα, νὰ βλέπουν τάλλο. Εἶναι ἡ ἐρωμένη τοῦ κάθε λεφτεροῦ ὁ δρόμος. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ φιλὶ στὴν κάθε συνάντησή κι' ἀπὸ δάκρυ στὸν ἀποχωρισμό.

Κι' ὅταν τὰ πόδια μου στὸ δρόμο πρὸς τὰ μπρὸς ἐκίνησαν, μοῦ φάνηκε πῶς κάπιο θάμα γέννηκε. Βλέπω: —νὰ κι' ὁ Πασκάλε ποδοδρομίζει! —ὁ καθηγητής. Κοιτάζω: —νὰ κι' ἐκεῖνος ὁ νέος περπατεῖ με'

τὰ νεαρά του πόδια, βιάζεται, τὰ χάνει καὶ ξάφνου τρέχει, τρέχει...

— Γιὰ ποῦ;

Μὰ ὁ Πασκάλε με' σταμάτησε με' κάπια ἀφσπρότητα:

— Μὴν τόνε ρωτᾶς! Τοῦ κόβεις τὸ δρόμο!

Ἐμεῖς εἴμαστε γέροι, Τζερώνημο...

Κι' ἐκλάψε. Καὶ ξάφνου πάλι ἀκούστηκε ὁ ὑποχτόνιος τρομπαδόρος.

(Στὸ ἄλλο φύλλο τελιώνει)

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

— 0 —

Στενὲς οἱ ροῦγες τοῦ χωριοῦ λεβέντης ποῦ γυροῦσε καὶ τὴν ἀπάνειμη χαρὰ σὰ μέλισσα τρυγοῦσε.

Μικρὸς ὁ τόπος τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν πλατεῖα καρδιά του, στενοὶ κι' οἱ κάμποι, τὰ βουνὰ μικρὰ στὸ κοίταμά του.

Καὶ μιὰν αὐγὴ, χαϊρέτησε Μάνα, Καλὴ καὶ Σπίτι, κι' ἀρματωμένος τράβηξε στὸ φλογερὸ μαγνητὶ ποῦ τὰ κανόνια πέφτοντα: στὴ δοξασιμένη μάχη, θερίζουνε τὰ νιά κορμιά σὰ μεστωμένο ἀστάχιν.

Μέσ' στὴν ἀχόρταγη φωτιά κι' ἐκεῖνος, τὸ κορμὶ του τὸ δίνει ἀτίμητο δαδὶ με' τὴν τρανὴ θανάτου.

Καὶ τὰ ποτάμια πλάτυναν στοῦ αἱμίτου τὴν ἀνάβρα, γιὰ νὰ λουστῇ ἡ Ἀγάπη του καὶ νὰ ντυθῇ στὰ μαῖσα στὰ πόδια τῆς μανούλας του ῥέμμα βαρὺ νὰ φτιάσῃ, νὰ τὴν τραβήξῃ μέσα του καὶ νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ.

Καὶ γέρνει ἡ Δόξα ἡ ὀλόφωτη, βουβή, συλλογιμένη, στὸ νιὸ νεκρὸς ποῦ κοίτεται, στὴ μάννα ποῦ πεθαίνει.

ΚΑ. ΔΙΠΛΑ Γ. ΜΑΛΛΑΜΟΥ

ΔΙΑΛΕΧΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Μιὰ περασμένη Κυριακὴ (15 τοῦ Γενάρη) τ' ἀπόγεμα, δόθηκε στὴ σάλα τοῦ «Ὁδείου Ἀθηνῶν» ἀπὸ τὸ Γιώργα Ἀγαπητό, μιὰ διαλεχτὴ συνκυλίσ, ποῦ συγκέντρωσε ὅλο τὸν ἀληθινὰ φιλόμουσο κόσμο.

Ὁ κ. Ἀγαπητός πιανίστας τῆς πρώτης γραμμῆς, μ' ἕνα παῖξιμο αἰσταντικὸ καὶ ιδιότυπο, μ' ὅλη τὴν ἀκρίβεια καὶ τὴ γνώση ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ μεγάλη αὐτὴ τέχνη, μᾶς ἔδωσ' ἕνα σύνολο πολὺ ἐλκυστικὸ (Chopin, Moskowski, Liszt) ὅσο καὶ νεωτεριστικὸ (Debussy). Σ' ὅλα τὰ κομμάτια δείχτηκε δέξις, βελή, μελετημένος, καὶ μάλιστα στὴν περίφημη Σονάτα μπεμόλλ τοῦ Σοπὲν ποῦ ἡ ἐχτέλεσή της εἶταν ἕνας θρίαμβος τοῦ λαμπροῦ καλλιτέχνη.

Τὴ μόρφωση τοῦ κ. Ἀγαπητοῦ χαρακτηρίζει ἰδιαίτερα καὶ τὸ πῶς, στὸ πρόγραμμά του, τύπωνε τὴν ἀνάλυση τοῦ ἔργου σὲ δημοτικὴ γλῶσσα, δίνοντας ἕτσι ἕνα παράδειγμα γενναιοῦτας γιὰ τίς ιδέες του, ἀξιο τῆς εἰλικρινεῖς τέτοιου τεχνίτη.

ΚΑΠΙΟΣ